

การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาบริหารธุรกิจ ผ่านกิจกรรมงานวิจารณ์หนังสือในรายวิชาภาวะผู้นำ

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาบริหารธุรกิจผ่านกิจกรรมงานวิจารณ์หนังสือในรายวิชาภาวะผู้นำ โดยให้นักศึกษาเลือกอ่านหนังสือแนวพัฒนาตนเองหรือภาวะผู้นำ และจัดทำสื่อเพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ การดำเนินกิจกรรมนี้ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ การประเมินข้อมูล การถ่ายทอดความคิดเห็น และการเชื่อมโยงความรู้กับบริบทของตนเอง นอกจากนี้ ยังช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านความสามารถในการสะท้อนตนเอง และคุณลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อาทิ ความเข้าใจผู้อื่น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย กิจกรรมนี้จึงเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะวิชาการควบคู่กับการพัฒนาทักษะชีวิต

คำสำคัญ: การอ่านเชิงวิเคราะห์, งานวิจารณ์หนังสือ, ภาวะผู้นำ, การศึกษาระดับอุดมศึกษา

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

อีเมล: Chaiyaset.p@rmutp.ac.th

Enhancing Critical Reading Skills of Business Students through Book Review Activities in Leadership Course

Chaiyaset Promsri¹

Abstract

This article aims to propose an instructional approach for developing critical reading skills among business students through book review activities in a leadership course. Students were assigned to read self-development or leadership-related books and present their critical analysis through online platforms. The activity fostered students' analytical thinking, information evaluation, effective communication, and ability to connect knowledge with personal contexts. This assignment also enhanced their reading motivation, self-reflection, and essential leadership qualities for the 21st century, including empathy, lifelong learning, and openness to diverse perspectives. This approach demonstrates a practical integration of academic skill development with life skill enhancement in higher education.

Keywords: analytical reading, leadership, book review, higher education

¹ Department of Management, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Email: Chaiyaset.p@rmutp.ac.th

บทนำ

การอ่านเป็นกระบวนการตีความและทำความเข้าใจข้อความที่เขียน ซึ่งประกอบด้วยคำที่เขียนหรือสัญลักษณ์ที่ช่วยให้เข้าใจสิ่งที่กำลังอ่านได้ การอ่านช่วยให้บุคคลเกิดการพัฒนาความรู้ในประเด็นต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางทำให้เกิดการสร้างคุณค่าในตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การอ่านเป็นประจำยังช่วยให้เพิ่มคำศัพท์ในการสนทนาและการเขียนซึ่งนำไปสู่การถ่ายทอดความคิดได้ดีมากยิ่งขึ้น (McBride, 2023) นอกจากนี้การอ่านหนังสือเป็นประจำตลอดชีวิตยังช่วงชะลอแนวโน้มการเสื่อมถอยของสภาวะทางสมองให้ช้าลงได้อีกด้วย (Jacobs, 2017)

นักวิชาการค้นพบว่าการอ่านด้วยตนเองของวัยรุ่นช่วยเพิ่มปริมาณของการอ่านมากยิ่งขึ้น ยิ่งผู้เรียนอ่านมากเท่าไร ความสามารถในการอ่านก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะการเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และภาษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ นอกจากนี้การอ่านที่มากขึ้นยังส่งเสริมความพยายามในแง่ของการจดจำหรือสมาธิที่มีต่อเนื้อหาที่อ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความที่ซับซ้อนเหล่านั้นให้มากยิ่งขึ้น (Allington, 2017) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านในระดับมหาวิทยาลัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการอ่านไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านช่วยให้นักศึกษาเข้าใจแนวคิดที่ซับซ้อนในสาขาวิชาของตนอย่างละเอียดลึกซึ้ง ทำให้สามารถมีส่วนร่วมในการอภิปรายทางวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้การอ่านงานวิชาการช่วยเปิดรับมุมมองที่หลากหลายและเข้าใจความซับซ้อนของประเด็นต่างๆ ในสาขาวิชาของตน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาความเข้าใจในหัวข้อหรือคำถามในประเด็นศึกษาได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น การอ่านงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนยังช่วยผู้เรียนพัฒนารูปแบบการเขียนที่ดีมากยิ่งขึ้น (Varsity College, 2024)

อย่างไรก็ตามในช่วงหลังโควิดที่ผ่านมามีรายงานเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านหนังสือที่ลดลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาที่ลดลง ทั้งนี้สาเหตุสำคัญมีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่เน้นการอ่านข้อความสั้นๆ เพื่อเตรียมสอบมาตรฐาน เช่น โครงการ No Child Left Behind และ Common Core ส่งผลให้นักเรียนขาดความอดทนในการอ่านและไม่คุ้นเคยกับการอ่านเนื้อหาที่ยาวและซับซ้อน และผลกระทบจากเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การใช้สมาร์ทโฟนและสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อความสามารถในการมีสมาธิและการอ่านเนื้อหาที่ยาว นักศึกษาหลายคนหันไปใช้เทคโนโลยีเพื่อหาคำตอบอย่างรวดเร็วแทนการอ่านเนื้อหาทั้งหมด ทำให้นักศึกษามีปัญหาในการเข้าใจบริบทและข้อโต้แย้งที่ซับซ้อน อันเป็นสาเหตุให้ผู้สอนต้องลดปริมาณการอ่านที่มอบหมายและปรับความคาดหวังลง (Coleman, 2024; Sheinerman, 2024) นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยยังชี้ให้เห็นว่าเมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้อ่านหนังสือเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนจะ

เกิดความเครียดและความกังวล และต้องใช้เวลานานสำหรับการอ่านซ้ำเพื่อทำความเข้าใจประเด็นสำคัญของหนังสือที่อ่าน ซึ่งแนวทางที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักศึกษาให้ดีขึ้นได้คือการชี้แนะแนวทางและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากอาจารย์ผู้สอน (Bergman, 2024)

สำหรับประเทศไทย นักวิชาการจำนวนมากได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทย โดยได้ระบุถึงสาเหตุของการไม่อ่านหนังสือของนักศึกษาคือการไม่มีเวลาอ่าน เนื่องจากการแบ่งเวลาไม่เป็น ส่วนปัญหาที่เกิดจากอาจารย์ผู้สอนคือกำหนดหนังสือให้อ่านแต่ไม่มีหนังสือในห้องสมุดหรือห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ (Boonraksasri, 2008; Watana, 2018; Aranyamitra & Hiangrach, 2024) สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับประเด็นที่เรียนและขีดความสามารถในการพัฒนาทักษะการอ่านให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาเพื่อไปประกอบอาชีพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยทักษะการอ่านในการพัฒนาความก้าวหน้าทั้งในชีวิตการทำงานและการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ตัวอย่างเช่น บุคคลที่เข้าทำงานในองค์กรต่างๆ สามารถเลื่อนตำแหน่งงานเพื่อรับผลประโยชน์และค่าตอบแทนที่เพิ่มมากขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้ที่มากเพียงพอในการทำงานในตำแหน่งนั้น ซึ่งการได้มาซึ่งความรู้มาจากการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากบุคคลโดยทั่วไปอ่านได้เร็วกว่าฟัง (Russo, 2022) นอกจากนี้ การพัฒนาไปสู่การเป็นผู้นำหรือผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญ เพราะการอ่านช่วยให้ผู้นำสามารถสร้างความเข้าใจผู้อื่นผ่านการอ่านเรื่องราวและมุมมองที่หลากหลาย ทำให้มีการเปิดรับต่อวัฒนธรรมและประสบการณ์ที่แตกต่าง นอกจากนี้การอ่านหนังสือเกี่ยวกับชีวประวัติของบุคคลทำให้เรียนรู้บทเรียนอันทรงคุณค่าทั้งในด้านความสำเร็จและล้มเหลว รวมถึงการอ่านยังช่วยให้ผู้นำเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความท้าทายในโลกยุคใหม่ได้ และการอ่านยังช่วยกระตุ้นให้ผู้นำเกิดความตระหนักรู้และพัฒนาตนเองที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (McGrath, 2024)

การเรียนวิชาภาวะผู้นำของนักศึกษามานagementธุรกิจ ระดับปริญญาตรีไม่ได้เพียงแต่มุ่งเน้นการเรียนตามเนื้อหาที่ถูกกำหนดไว้จากคำอธิบายรายวิชาแต่เพียงเท่านั้น แต่รวมถึงการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำเพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาสำหรับการเป็นผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรต่อไปในอนาคตผ่านกิจกรรมในการเรียนการสอนที่เหมาะสมด้วย เนื่องจากการอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ แต่ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักศึกษาไทยยังพบปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องของการแบ่งเวลา ดังนั้นการมอบหมายกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านในฐานะส่วนหนึ่งของการประเมินผลการเรียนสำหรับนักศึกษามานagementธุรกิจ ในวิชาภาวะผู้นำจึงเป็นแนวทางที่ถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการอ่านและการเป็นผู้นำควบคู่กัน

การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิพากษ์ผ่านกิจกรรมการอ่านหนังสือเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

แนวทางการดำเนินกิจกรรมการวิจารณ์หนังสือเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

สำหรับรายวิชาภาวะผู้นำ ถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งอยู่ในกลุ่มวิชาชีพ บัณฑิต จำนวน 3 หน่วยกิต (3-0-6) ประกอบด้วยชั่วโมงทฤษฎีจำนวน 3 ชั่วโมง และชั่วโมงศึกษานอกเวลา 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยมีคำอธิบายรายวิชาดังภาพที่ 1

BA2032201	ภาวะผู้นำ	3(3 0 6)
Leadership		
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ พฤติกรรมและทัศนคติของผู้นำ การจูงใจ การวางแผน และการตัดสินใจ ภาวะผู้นำกับการทำงานเป็นทีม ผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารความขัดแย้ง การพัฒนาภาวะผู้นำ คุณธรรมจริยธรรมของผู้นำ		
Concepts and theories of leadership; behavior and leader's attitude; motivation; planning and decision making; leadership and team working; leader and change management; conflict management; leadership management, leader's ethics		

ภาพที่ 1 คำอธิบายรายวิชาภาวะผู้นำ

ในวิชานี้ผู้สอนจะกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในสัดส่วน 70:30 กล่าวคือ คะแนนระหว่างภาค 70 คะแนน และคะแนนสอบปลายภาค 30 คะแนน สำหรับการเรียนตลอดทั้ง 15 สัปดาห์ โดยผู้สอนได้กำหนดคะแนนระหว่างภาคที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่ถูกระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา อย่างไรก็ตามเนื่องจากการเรียนแต่เพียงแนวคิดหรือทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพได้อย่างสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนและพัฒนาทักษะพื้นฐานที่สำคัญที่นำไปสู่การต่อยอดในการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำ ซึ่งการอ่านถือเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ ถึงแม้ว่าในรายวิชานี้จะมีการมอบหมายให้อ่านบทเรียนต่างๆ เป็นประจำในแต่ละสัปดาห์ที่เกี่ยวข้องกับงานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำผ่านหนังสือ “ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์กร: แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา” (ภาพที่ 2) แต่การมอบหมายหนังสือนอกเวลาที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในชั้นเรียนที่มีค่าน้ำหนักคะแนนร้อยละ 10 ช่วยกระตุ้นการอ่านหนังสือของนักศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะการอ่านแบบกว้างขวางช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการอ่าน การเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน และการมีส่วนร่วมกับหัวข้อใหม่ ๆ ของผู้เรียนได้ (Permatasari & Wienanda, 2023)

ภาพที่ 2 หนังสือภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ: แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา

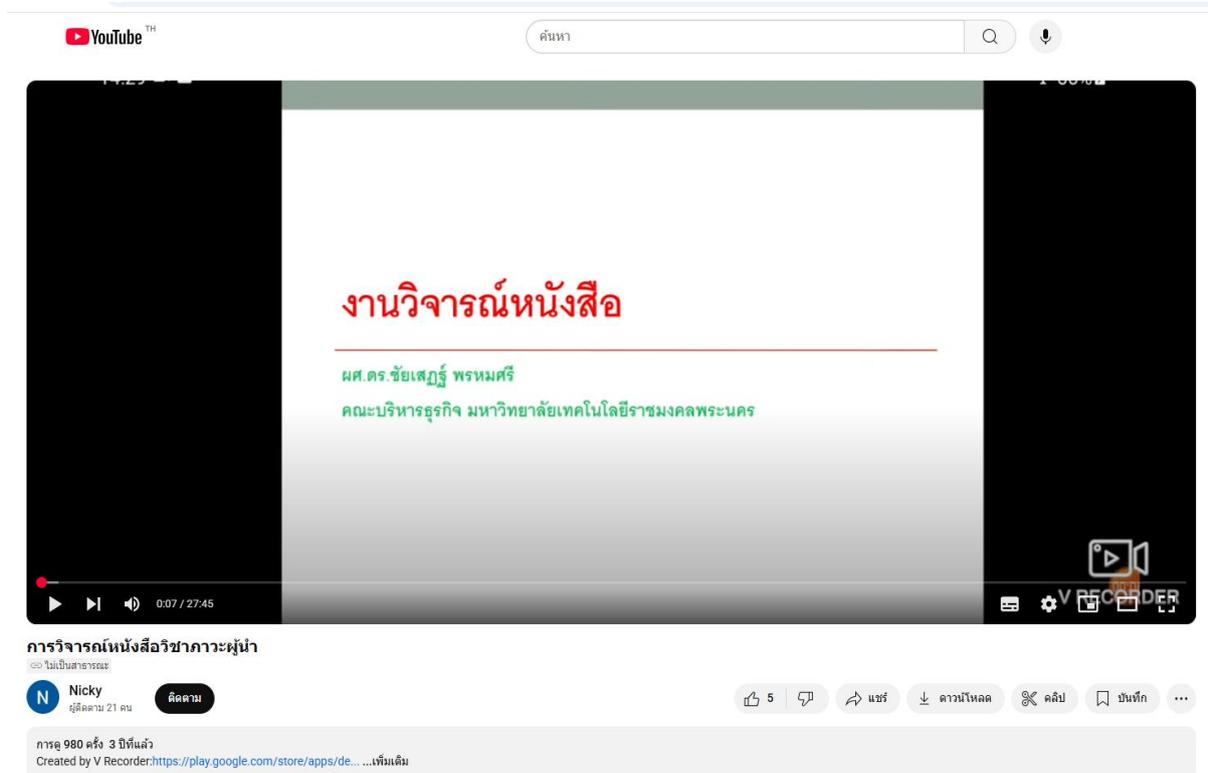
โดยผู้สอนได้ระบุเกณฑ์การให้คะแนนของกิจกรรมนี้ในประมวลรายวิชาภาวะผู้นำที่สามารถเข้าถึงได้ผ่าน Google Classroom ของนักศึกษาแต่ละกลุ่มเรียนและผู้สอนได้ทำการอธิบายและมอบหมายกิจกรรมนี้ตั้งแต่สัปดาห์แรกของการเรียน โดยมีกำหนดส่งในสัปดาห์ที่ 14 ของการเรียนผ่าน Google Classroom ในกลุ่มเฟซบุ๊กของวิชาภาวะผู้นำที่ชื่อว่าสถาบันผู้นำแห่งยุคดิจิทัล (ภาพที่ 3) โดยผู้สอนได้ทำการแนบลิงก์วีดีโอคลิปอธิบายวิธีการทำกิจกรรมนี้ในชั้นเรียน Google Classroom ของแต่ละกลุ่มเรียน (ภาพที่ 4) ซึ่งมีความยาวของคลิปทั้งหมด 27.45 นาที พร้อมทั้งแนบเอกสารประกอบการบรรยายลงในชั้นเรียน Google Classroom ของแต่ละกลุ่มเรียนอีกด้วย

วารสารการอ่าน สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย

ปีที่ 29 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2568)

ภาพที่ 3 กลุ่มเฟซบุ๊กสถาบันผู้นำแห่งยุคดิจิทัล

ภาพที่ 4 คลิปอธิบายกิจกรรมงานวิจารณ์หนังสือใน YouTube

รายละเอียดของกิจกรรมนี้ที่มอบหมายในส่วนหนึ่งของการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาบริหารธุรกิจในรายวิชาภาวะผู้นำ มี 2 ส่วนที่สำคัญ ประกอบด้วย ข้อตกลงเกี่ยวกับการเลือกหนังสือและรายละเอียดการนำเสนอ (ภาพที่ 5-6)

ข้อตกลงเกี่ยวกับการเลือกหนังสือ	รายละเอียดการนำเสนอ
<ul style="list-style-type: none">• นักศึกษาเลือกหนังสือ 1 เล่มเพื่อใช้สำหรับการวิจารณ์ โดยหนังสือที่เลือกมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none">☒ เป็นหนังสือที่ออกโดยนักคิดหรือแนวทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ/ ผู้นำ/ ผู้บริหาร/ การบริหาร/ จิตวิทยาการพัฒนาตนเอง☒ ไม่เป็นหนังสือเรียน/ ตำราเรียน/ เอกสารประกอบการสอน☒ หนังสือมีต้องไม่เกิน 10 ปี (ตั้งแต่ปี 2557 ขึ้นไป)☒ นักศึกษาทำการนำเสนอการวิจารณ์หนังสือโดยการบันทึกคลิปวิดีโอลงในช่องยูทูปของตนเองแล้วนำลิงก์ส่งในชั้นเรียน (Classroom) และแปะการนำเสนอในกลุ่มสถาบันผู้นำแห่งยุคดิจิทัลในสัปดาห์ที่ 14☒ นักศึกษาห้ามเลือกหนังสือซ้ำกันให้ส่งรายชื่อหนังสือที่เลือกที่หัวหน้าห้องโดยใช้ระบบเลือกก่อนได้ก่อน คนที่ซ้ำกับเพื่อนต้องหาเล่มอื่นแทน	<ul style="list-style-type: none">• แนวทางการนำเสนอผ่าน PPT/CANVA ไม่เกิน 10 สไลด์แล้วทำการบันทึกวิดีโอคลิปช่องยูทูป มีรายละเอียดดังนี้ <ul style="list-style-type: none">1️⃣ ส่วนที่ 1: ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ (รูปหน้าปกหนังสือชื่อหนังสือ/ ผู้แต่ง/ เลข ISBN/ สำนักพิมพ์/ จำนวนหน้า/ ราคา)2️⃣ ส่วนที่ 2: เนื้อหาเกี่ยวกับหนังสือ (ส่วนประกอบของหนังสือ มีกี่ตอน/กับเนื้อหาโดยสรุปของหนังสือเล่มนี้)3️⃣ ส่วนที่ 3: การวิจารณ์หนังสือ (จุดเด่น/ จุดด้อย/ จุดที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ/ เหมาะกับผู้อ่านกลุ่มใด)4️⃣ ส่วนที่ 4: การนำไปประยุกต์ (ภายหลังจากอ่านหนังสือเล่มนี้แล้วนักศึกษาคิดว่านำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง)5️⃣ ส่วนที่ 5: สรุป (ภาพรวมทั้งหมดของหนังสือเล่มนี้ตามประเด็น 1-4 โดยกระชับ)

ภาพที่ 5-6 ข้อตกลงเกี่ยวกับการเลือกหนังสือและรายละเอียดการนำเสนอ

ในส่วนของข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการเลือกหนังสือ นักศึกษาต้องเลือกหนังสือ 1 เล่ม ที่เป็นหนังสือที่ออกเกิดบู๊คหรือแนว How-to ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาวะผู้นำ การบริหาร หรือจิตวิทยาการพัฒนาตนเอง โดยนักศึกษาห้ามเลือกหนังสือหรือตำราทางวิชาการ เนื่องจากจะซับซ้อนกับเนื้อหาที่เรียนอยู่แล้วและไม่เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือมุมมองที่หลากหลายที่นอกเหนือจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากตำราเรียน นอกจากนี้นักศึกษาจะต้องเลือกหนังสือที่มีอายุไม่เกิน 10 ปีนับจากปีการศึกษาที่เรียน ซึ่งการเข้าถึงหนังสือเหล่านี้เป็นไปด้วยความสะดวกมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันเนื่องจากทางสำนักวิทยบริการของมหาวิทยาลัยมีการเลือกหนังสือใหม่ในหัวข้อเหล่านี้เข้ามาเป็นจำนวนมากในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา กอปรกับห้องสมุดหลายๆ แห่งเปิดให้เลือกหรือยืมหนังสือในรูปแบบ E-book ได้ฟรี อาทิ สำนักหอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (2ebook Digital Library) และ Ookbee.com เป็นต้น สำหรับการเลือกหนังสือของนักศึกษานั้นให้แสดงความจำนงของหนังสือที่ต้องการเลือกอ่านเพื่อทำกิจกรรมการวิจารณ์หนังสือ ผ่านไลน์กลุ่มของแต่ละห้อง โดยใช้ระบบเลือกก่อนได้ก่อน ซึ่งจะไม่มีการคัดค้านใดในกลุ่มเรียนเดียวกันที่เลือกหนังสือเหมือนกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักศึกษาเมื่อเข้าไปรับฟังการสรุปเนื้อหาหนังสือแต่ละเรื่องที่สมาชิกในแต่ละชั้นเรียนนำมาโพสต์ลงไว้ในกลุ่มเฟซบุ๊กสถาบันผู้นำแห่งยุคดิจิทัล

โดยวิธีการนำเสนองานของนักศึกษาถูกกำหนดจากการทำเนื้อหาลงใน PowerPoint Presentation หรือ Canva จำนวนไม่เกิน 10 หน้าโดยมีส่วนประกอบที่สำคัญทั้งหมด 5 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ ที่ครอบคลุมหน้าปกของหนังสือ ชื่อหนังสือ ผู้แต่ง เลข ISBN จำนวนหน้าและราคา

ส่วนที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับหนังสือ โดยครอบคลุมส่วนประกอบของหนังสือว่ามีทั้งหมดกี่บท/ตอน และสรุปเนื้อหาของหนังสือเล่มนั้น

ส่วนที่ 3 การวิจารณ์หนังสือ ครอบคลุมการระบุถึงจุดเด่น จุดด้อย สิ่งที่ต้องปรับปรุงและข้อเสนอแนะ โดยสามารถระบุถึงกลุ่มผู้อ่านที่เหมาะสมกับหนังสือเล่มนั้นได้ด้วย

ส่วนที่ 4 การนำไปปรับใช้ ภายหลังจากที่อ่านหนังสือแล้วนักศึกษาคิดว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใดได้บ้าง

ส่วนที่ 5 สรุป ให้ระบุภาพรวมทั้งหมดของหนังสือที่เลือกตามประเด็น 1-4 โดยกระชับ โดยกำหนดเวลาในการนำเสนอทั้งหมดไม่เกิน 15 นาที ซึ่งเป็นเวลาที่นักวิชาการโดยส่วนใหญ่มองว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมหรือเวลาในเชิงอุดมคติสำหรับการรับฟังเรื่องราวใดก็ตามผ่าน Podcast (Breitman, 2024) ซึ่งการนำเสนอในลักษณะนี้ก็คล้ายคลึงกับการนำเสนอเรื่องราวผ่าน Podcast เช่นเดียวกัน

โดยเกณฑ์การให้คะแนนจะถูกแบ่งเป็น 3 ส่วน (โดยคิดจาก 100 เปอร์เซ็นต์) คือ ความถูกต้องครอบคลุมครบถ้วนตามรายละเอียดการนำเสนอ 10 เปอร์เซ็นต์ การวิจารณ์หนังสือและการนำไปใช้ประโยชน์ 60 เปอร์เซ็นต์ และความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและการนำเสนอ 20 เปอร์เซ็นต์

เมื่อนักศึกษาทำเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะนำเสนองานของตนเองผ่านช่องทางออนไลน์ 2 ช่องทาง ได้แก่ Google Classroom (ส่งช่องทางนี้เพื่อสะดวกต่อการให้คะแนนของผู้สอน) และกลุ่มเฟซบุ๊กสถาบัน ผู้นำแห่งยุคดิจิทัล ช่องทางนี้จะทำให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นในวิชาเดียวกันเห็นงานของนักศึกษาต่างกลุ่มซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายและขยายโอกาสในการเลือกรับฟังเนื้อหาจากหนังสือที่ตนสนใจได้ด้วย ตัวอย่างงานของนักศึกษาที่โพสต์ลงในกลุ่มเฟซบุ๊กสถาบันผู้นำแห่งยุคดิจิทัลปรากฏในภาพที่ 7-8

ภาพที่ 7-8 ตัวอย่างงานของนักศึกษาที่โพสต์ลงในกลุ่มเฟซบุ๊กสถาบันผู้นำแห่งยุคดิจิทัล

ประโยชน์ของกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแง่ทักษะการอ่านและภาวะผู้นำ

สำหรับการทำกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กำหนดในฐานะส่วนหนึ่งของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในรายวิชาภาวะผู้นำนั้นแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่สำคัญหลากหลายประการที่ผู้สอน อาจารย์หรือนักวิชาการสามารถนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของตนได้อย่างเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นักศึกษาได้ฝึกวิเคราะห์เนื้อหาและโครงสร้างของหนังสือ ทั้งในด้าน จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะ ซึ่งส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการแยกแยะข้อมูล การตั้งคำถาม และการประเมินคุณค่าของเนื้อหา
2. การอ่านหนังสือที่หลากหลายช่วยขยายคลังคำศัพท์และเสริมสร้างทักษะการตีความข้อความ ชับซ้อน รวมถึงพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การดำเนินธุรกิจ และการทำงาน

3. การนำเสนอบทวิจารณ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยฝึกความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็นอย่างมีระบบและสร้างความมั่นใจในเชิงวิชาการ
4. กิจกรรมนี้ช่วยจูงใจให้นักศึกษา “อ่านเพื่อความเข้าใจและเพลิดเพลิน” มากกว่าการอ่านเพื่อสอบ โดยมีน้ำหนักคะแนนเป็นแรงกระตุ้นสำคัญ
5. การเลือกหนังสือด้วยตนเองส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ (ownership of learning) ซึ่งส่งเสริมแรงจูงใจภายใน
6. การอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและจิตวิทยาพัฒนาตนเองช่วยให้นักศึกษาได้รับแนวคิดและบทเรียนจากประสบการณ์ของผู้นำหลากหลายมากกว่าเพียงแค่อ่านเนื้อหาจากแนวคิดหรือทฤษฎีเท่านั้น แต่เป็นการลงลึกในส่วนของกรณีศึกษาต่างๆ จากประสบการณ์ของผู้นำเหล่านั้น
7. นักศึกษาฝึกการสะท้อนตนเอง (self-reflection) จากการอ่านและวิเคราะห์ว่าเนื้อหาใดสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองได้ในบริบทของผู้นำ รวมถึงการดำเนินชีวิตและการทำงาน
8. การเปิดรับมุมมองที่แตกต่างจากผู้เขียนช่วยส่งเสริมความเข้าใจผู้อื่น (empathy) ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้นำยุคใหม่
9. การแชร์ผลงานวิจารณ์ในกลุ่มเฟซบุ๊กและ Google Classroom ช่วยขยายโอกาสในการเรียนรู้จากหนังสือที่หลากหลาย โดยนักศึกษาสามารถเลือกฟัง/อ่านการสรุปจากเพื่อนร่วมชั้น
10. ช่วยพัฒนาทักษะการนำเสนอ การสรุปสาระสำคัญ และการสื่อสารแบบมีอาชีพภายในเวลาจำกัด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของผู้นำในศตวรรษที่ 21

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาด้านบริหารธุรกิจผ่านกิจกรรมงานวิจารณ์หนังสือในรายวิชาภาวะผู้นำ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหนังสือแนว How-to หรือพัฒนาตนเองที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ แล้วจัดทำบทวิเคราะห์และนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัล เช่น PowerPoint หรือ Canva ซึ่งเผยแพร่ผ่าน Google Classroom และกลุ่มเฟซบุ๊กของรายวิชา การดำเนินกิจกรรมนี้ช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ การสื่อสารอย่างมีระบบ การสะท้อนตนเอง และการนำความรู้ไปประยุกต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กิจกรรมนี้ยังช่วยกระตุ้นแรงจูงใจในการอ่านและเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้นำยุคใหม่ เช่น ความเข้าใจผู้อื่น ความเปิดกว้างทางความคิด และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่สามารถดำเนินการจากแนวทางที่ได้อธิบายในบทความนี้ คือการประยุกต์กิจกรรมลักษณะเดียวกันกับรายวิชาที่เน้นการพัฒนาทักษะเชิงวิเคราะห์หรือวิชาอื่น โดยส่งเสริมให้ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนผลงานระหว่างชั้นเรียนหรือระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ข้ามกลุ่มและการประเมินผลแบบผสมผสานทั้งในเชิงเนื้อหา ความคิดสร้างสรรค์ และการนำไปปรับใช้ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเรียนรู้อย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- Allington, R. (2017). How reading volume affects both reading fluency and reading achievement. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 7(1), 13–26.
- Aranyamitra, P. & Hiangrach, P. (2024). A study of reading behavior among undergraduate students at Mahasarakham Rajabhat University. *Reading Journal*, 28(1), 47–61. (In Thai).
- Bergman, L. (2024). Students' reading in higher education: Challenge and ways forward. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 67(6), 414-423.
- Boonraksasri, L. (2008). *Reading behavior of students in the General Business Management program, Faculty of Management Science, Silpakorn University*. Retrieved 24 May 2025 from <http://www.mis.ms.su.ac.th/MISMS02/PDF01//2551/GB/81.pdf> (In Thai)
- Breitman, K. (2024). *How long should a podcast be? - Ideal podcast length for 2025*. Retrieved 18 May 2025 from <https://riverside.fm/blog/how-long-should-a-podcast-be>
- Coleman, T. (2024). Why college students are struggling to read full books. *The Week*. Retrieved 20 May 2025 from <https://theweek.com/education/college-students-read-books>
- Jacobs, T. (2017). *Lifetime of Reading Slows Cognitive Decline*. Retrieved 22 May 2025 from <https://psmag.com/economics/lifetime-of-reading-slows-cognitive-decline-61800>
- McBride, E. (2023). *The importance of reading for adults*. Retrieved 20 May 2025 from <https://www.bookorators.org/blog/h1qde8n2kxj18dexz2olgw0q81gfoxj>
- McGrath, R. (2024). *Nurturing leadership through the power of reading*. Retrieved 24 May 2025 from <https://www.forbes.com/councils/forbesbusinesscouncil/2024/01/09/nurturing-leadership-through-the-power-of-reading/>
- Permatasari, A. N., & Wienanda, W. K. (2023). *Extensive reading in improving reading motivation: A students' perspective*. *Eralingua: Jurnal Pendidikan Bahasa Asing dan Sastra* 7(2), 220-232.
- Russo, A. (2022). *Reading vs. listening – Which is more efficient for studying*. Retrieved 20 May 2025 from https://gotranscript.com/blog/reading_vs._listening_which_is_more_efficient_for_studying
- Sheinerman, M. R. (2024). *College students not reading is an issue, so teachers are adjusting how classes look*. *Teen Vogue*. Retrieved 20 May 2025 from <https://www.teenvogue.com/story/college-students-not-reading>

- Watana, C. (2018). Reading behavior of undergraduate students of Srinakharinwirot University. *Journal of Library and Information Science Srinakharinwirot University, 11(2)*, 185–195. (In Thai).
- Varsity College. (2024). The Importance of Reading in University. Retrieved 18 May 2025 from <https://www.varsitycollege.co.za/about/articles/the-importance-of-reading-in-university>